

„Какво място имат бежанците и вътрешно разселените лица в Дневния ред за развитие на света?“

Онези теми, които присъстват на Дневния ред за развитие на света, са свързани с глобални, общочовешки, морални категории. А „глобалното“ се свързва с мобилност – движение на капитали, стоки и хора. Миграцията на хора описва една многопластова и динамична картина със силно политическо значение. Все повече пластове в тази картина добавят увеличаващите се движения на големи маси хора, които преминават държавни граници и се определят с една специфична категория като „бежанци“. За този феномен днес често научаваме от медиите, където бежанците присъстват или като жертва на нарушени човешки права, със съдби на избягали от войни и геноцид, или в другата крайност – като застрашаващи сигурността и актуален проблем за приемащата страна.

Това изложение не застава зад хуманната или секуритарната позиция. То търси отговора чрез академичния дискурс, който предполага убедителна аргументация и „мисли“ темата за бежанците и вътрешно разселените лица в термини на права и социални роли.

Следва ли да има целенасочена политика за реализиране на Целите на хилядолетието за развитие сред бежанците и вътрешно разселените лица?

Миграцията е феномен, свързан с глобализацията, и има дълбоки исторически корени. Това е и актуален феномен, който протича като доброволна или насилствена миграция. Бежанците бягат от станата си на произход, защото са загубили защита на човешките си права. В съвременния глобален свят правото на убежище се кодифицира в международното право. Международната общност и приемащата страна поемат отговорността да предоставят убежище и защита, когато са били нарушени човешки права. Този подход изисква активни и действащи държавни институции. Изисква държавна политика, отговорна не само към контрола над миграционните потоци и закононото регламентиране, но много повече към гражданското включване. Изисква активни държавни институции, които да произвеждат политика, която гарантира правото на избор

и обществена сигурност. Това е и политика на интеграция, в която усилията са насочени към ограничаване на социалната изолация на имигранти и малцинства. Защото продължителната социална изолация е подстъп към нарушаването на сигурността и престъпност.

В състояние ли е България да постигне удовлетворителни резултати сама или е необходим общ, координиран подход на регионално (европейско) и световно ниво?

България подписва Женевската конвенция през 1993 г. Женевската конвенция, заедно с Нюйоркският протокол, са двата фундаментални документа в международното бежанско право. Бежанската ситуация в България се описва чрез основни миграционни потоци, които не са твърде динамични или внезапни. България е често транзитна страна по пътя на миграция, част от изградени миграционни мрежи, които идват от отдалечени региони (най-често от Близкия и Средния Изток). Това не са големи потоци от съседни държави, а обикновено отделни индивиди или семейства, търсещи закрила. Така очертаната ситуация с бежанците в България прилича повече на хуманитарен проблем, с който една демократична страна член на ЕС, би следвало да може да се справи.

В условията на икономическа криза, страх от терористична заплаха и нарастваща мощ на националната държава, е необходим единен и координиран подход за постигането на удовлетворителни резултати по политики за бежанци и имигрантски потоци. На Дневен ред е въпросът за капацитета на европейските страни да приемат бежанци. В медийния и публичен дебат присъства страхът от социални и икономически последици и *анти* говоренето. Навлизането на темата за сигурността и бежанците в обществения дебат поставя акцента върху разглеждането на миграцията като един от основните фактори, подронващи националните традиции. Засилват се действията в посока на увеличаване на външния и вътрешния контрол. Тук обаче идва въпросът доколко ограниченията и контролът кореспондират с отворените граници в един глобален свят и не засилват ли те повече риска за сигурността?

Бежанците и вътрешно разселените лица в Дневния ред за развитие на света след 2015 г.

Посоката на развитие на темата за бежанците и вътрешно разселените лица е към възприемането на един среден път между ефективния контрол и зачитането на човешките

права. Важно е участието на държавните институции и тяхното сътрудничество в очертаването на образа на бежанеца в неговата цялост и включването му в глобалното общество като носител на човешки права. От едната страна, хуманитарният проблем очертава образи на изстрадали жертви на жестокост, търсещи закрила от краха на сигурността в родината. От другата страна е черно-белият образ на бежанеца, носещ товара на заплахата, който нарушава традиционните обществени порядки и става вносител на несигурност и безпокойство, който е чужденец и носи белега на другостта.

В дневния ред за развитие на света след 2015 г. следва да бъдат разработени съгласувани политики и ефективни постъпки на международната общност. Постъпки в термини на човешки права, насочени към защитата на индивида в един глобален свят, където бежанецът рязко прекъсва Дневния ред и нарушава рутината. Постъпки, които да превърнат миграцията или в шанс за ново начало, или в удължена травма.

Автор:

Полина Иванова